

Beszámoló kutatási tevékenységről

2020-ban pályáztam a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjra, amely során tartaléklistára kerültem. A világjárvány következtében ugyanakkor lehetőség nyílt a tervezett kutatás online formában való végzésére, amelynek keretében 2021. április 1. és augusztus 30. között.

A kutatás során C. H. van Rhee professzor úrral konzultáltam, aki az összehasonlító perjog és összehasonlító perjogtörténet európai hírű kutatója. A kutatás során számos olyan forrásra hívta fel a figyelmem, amely a jogösszehasonlító munkák elkészültét nagymértékben segíthetik.

Munkám során elsődleges feladat volt a jogösszehasonlító kutatásmódszertan alapjainak elsajátítása. Ennek során a fogadó professzor ismertette ennek alapjait. A kutatásmódszertani ismeretek megszerzését követően került sor a konkrét részterület vizsgálatára. A kutatás során elsődlegesen az eshetőségi elv fejlődéstörténetét vizsgáltam a német és osztrák perjogban.

Tekintettel arra, hogy e jogintézmény germán eredetű és több, mint fél évezredes fejlődéstörténettel rendelkezik, a két állam jogfejlődésének vizsgálata elengedhetetlen a doktori értekezés elkészítéséhez. Nagy hangsúlyt fektettem a teleologikus jogértelmezésre, azaz hogy a külföldi megoldások vizsgálata során ne csak a jogszabálysöveget, hanem a jogalkotói szándékot, illetve a jogtudomány eredményeit is figyelembe vegyem.

A kutatás során főleg a XVIII-XIX. századi szakirodalmi források álltak rendelkezésemre, amelyek döntő többsége Magyarországról nem elérhető. Munkámat döntően német nyelven végeztem, az angol nyelvű szakirodalom száma elenyésző volt.

A két állam jogfejlődése közötti döntő különbségnek az bizonyult, hogy míg a német területekre a partikuláris jogfejlődés volt a jellemző, addig az osztrák területeken a XVIII. századtól egységes joggal állunk szemben, különösen a II. József által 1781-ben kibocsátott általános bírósági rendtartás (*Allgemeine Gerichtsordnung*). Az osztrák és német perjog története ugyanakkor a XIX. század végére nagyvonalait tekintve befejeződött, mivel ekkorra elkészültek a szóbeliségen, nyilvánosságon és közvetlenségen alapuló modern perrendtartások, amelyek az eshetőségi elv érvényesülésnek végét jelentették a két államban.

A kutatási eredményeimet egy tanulmányban kívánom összegezni, amelynek elkészítése jelenleg is folyamatban van. A tanulmányt az MTA IX. Osztálya szerinti „A” kategóriás folyóiratban szeretném majd megjelentetni.

Szeged, 2021. szeptember 23.

dr. Szivós Kristóf